

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Профілактика булінгу»

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності

231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня
(бакалаврського)
освітньої програми

перший (бакалаврський)

(назва освітнього рівня, ОКР)

231.00.02 Соціальна педагогіка

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації

(за наявності)

_____ (назва спеціалізації)

Київ – 2022

Розробник:

Ольга ШВЕД, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та соціальної освіти

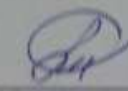
Викладач:

Ольга ШВЕД, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та соціальної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол № 15 від 20.08 2022 року
Завідувач кафедри (Тетяна ЛЯХ)

Робочу програму погоджено з гарантами освітніх програм (керівниками освітніх програм 231.00.02 Соціальна педагогіка, 231.00.04 Соціальна адвокція першого (бакалаврського) освітнього рівня)
(назва освітньої програми)

_____. 2022 р.
Керівник освітньої програми (Тетяна СПІРИНА)

_____. 2022 р.
Керівник освітньої програми (Світлана САПУГА)

Робочу програму перевірено

21.09 2022 р.
Заступник декана (Роман ПАВЛЮК)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Профілактика булінгу»
(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)
для студентів

спеціальності	<u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня (бакалаврського) освітньої програми	<u>перший (бакалаврський)</u> (назва освітнього рівня, ОКР) <u>231.00.02 Соціальна педагогіка</u> (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	_____ (назва спеціалізації)

Київ – 2022

Розробник:

Ольга ШВЕД, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Викладач:

Ольга ШВЕД, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол № ____ від _____ 2022 року
Завідувач кафедри _____ (Тетяна ЛЯХ)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 231.00.02 Соціальна педагогіка
(назва освітньої програми)

____.____. 2022 р.
Керівник освітньої програми _____ (Тетяна СПІРИНА)
(підпис)

Робочу програму перевірено
____.____. 2022 р.
Заступник декана _____ (Роман ПАВЛЮК)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання
	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120
Курс	3
Семестр	6
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	16
Самостійна робота	104
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Профілактика булінгу» є: оволодіння студентами практичних навичок для розпізнавання ситуацій булінгу, підходу до розв'язання проблеми булінгу в освітньому середовищі та розробки профілактичних заходів.

У розв'язанні даної проблем завданнями вивчення дисципліни є:

- вміння виявляти ситуації булінгу в дитячому середовищі;
- ознайомлення з ризиками та наслідками булінгу;
- вміння навчати дітей та підлітків протистояти ситуаціям булінгу;
- напрацювання навичок розробки профілактичних заходів з протидії булінгу.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.02 Соціальна педагогіка, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Профілактика булінгу» забезпечує формування таких загальних та фахових компетентностей:

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів

СК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення

СК 22. Здатність організувати і здійснювати соціальну-педагогічну роботу закладах освіти.

СК23. Здатність організувати та проводити соціально-педагогічний тренінг з різними категоріями клієнтів.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.02 Соціальна педагогіка, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Профілактика булінгу» забезпечує оволодіння такими програмними результатами навчання:

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Тема 1. Булінг як явище, його форми, діагностика та учасники.	48	2		6			40
Самостійна робота 1.	5						5
Тема 2. Організація протидії та попередження булінгу в закладах освіти.	62	2		6			54
Самостійна робота 2.	5						5
Разом	120	4		12			104

5. Програма навчальної дисципліни

Лекція 1. Булінг як явище, його форми, діагностика та учасники.

Загальне уявлення про булінг. Історія дослідження проблеми. Ознаки булінгу. Результати досліджень. Булінг та мобінг. Жертви та насильники.

Основні поняття теми: булінг, мобінг, жертва, насильство, ознаки булінгу, кібербулінг, онлайн – хижаки.

Рекомендовані джерела: 2, 3, 4

Основні: 1, 3, 4, 5

Додаткові: 1, 3, 5

Практичне заняття 1. Форми та види булінгу.

Рекомендовані джерела:

Основні : 1, 3

Додаткові: 1, 3

Практичне заняття 2. Чинники та причини виникнення булінгу.

Рекомендовані джерела:

Основні : 1, 3

Додаткові: 3, 4, 5

Практичне заняття 3. Діагностика булінгу (цькування) в закладі освіти.

Рекомендовані джерела:

Основні : 1, 3

Додаткові: 3, 4, 5

Лекція 2. Організація протидії та попередження булінгу в закладі освіти.

Наслідки булінгу. Законодавство стосовно булінгу. Профілактичні заходи залежно від віку дітей та підлітків. Рекомендації.

Основні поняття теми: закон, профілактика, наслідки, вік дитини.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 4, 5

Додаткові: 2, 3, 4

Практичне заняття 4. Наслідки булінгу. Чому треба навчати дітей задля запобігання ситуації булінгу.

Рекомендовані джерела:

Основні : 1, 2, 3

Додаткові: 1, 2

Практичне заняття 5. Законодавство України стосовно булінгу. Приклади покарання.

Рекомендовані джерела:

Основні : 1, 3, 4, 5

Додаткові: 4

Практичне заняття 6. Програма профілактики і протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти. Розробка заняття.

Рекомендовані джерела:

Основні : 1, 2, 4, 5

Додаткові: 2, 3, 4

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Бали	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	6	6
Робота на практичному занятті	10	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10
Максимальна кількість балів		78	
<p>Розрахунок коефіцієнта: Максимально можлива кількість балів: 78. Коефіцієнт: $78 : 100 = 0,78$. Розрахунок балів, отриманих студентом (приведення до відповідності, де максимум – 100), здійснюється за формулою: $X : 0,78 =$ кількість балів – рейтинговий показник успішності студента (де X – кількість балів, отриманих студентом протягом вивчення курсу).</p>			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Усі завдання виконуються в електронній версії навчальної дисципліни «Профілактика булінгу» на ЕНК.

Самостійна робота 1. Види булінгу.

Завдання: Наведіть приклади наступних видів булінгу: фізичний, психологічний, сексуальний, економічний, кібербулінг.

Форма подання результатів виконаної роботи:

Результат подається у вигляді текстового документа або відео-посилання.

Критерії оцінювання.

1. Змістова складова – 5 балів

Рекомендовані джерела: 3, 5

Основні: інтернет ресурси

Самостійна робота 2. Приклади уроків.

Завдання: Знайдіть приклад проведення уроку з протидії булінгу.

Уроки або заходи можуть бути розраховані на різні вікові категорії. При виконанні роботи вкажіть, на який саме вік спрямоване заняття.

Форма подання результатів виконаної роботи:

Результат подається у вигляді текстового документа або таблиці. Розмістити у документі посилання на використані джерела.

Критерії оцінювання.

1. Змістова складова – 4 бали
2. Оформлення текстового документа - 1 бал (див. Форма подання результатів)

Рекомендовані джерела:

Основні: 4, 5

Додаткові: 2, інтернет ресурси

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.
Формою підсумкового контролю навчальної дисципліни є залік.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

120 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 12 год., самостійна робота – 104 год.

	<i>1</i>	<i>2</i>
Теми лекцій	Тема 1. Булінг як явище, його форми, діагностика та учасники (1 бал).	Тема 2. Організація протидії та попередження булінгу в закладі освіти (1 бал).
Теми практичних занять	1. Форми і види булінгу (11). 2. Чинники та причини виникнення булінгу (11). 3. Діагностика булінгу в закладі освіти (11).	4. Наслідки булінгу. Чому треба навчати дітей задля запобігання ситуації булінгу (11). 5. Законодавство України стосовно булінгу. Приклади покарання (11). 6. Програми профілактики і протидії булінгу в закладі освіти. Розробка заняття (11).
Самостійна робота	5 балів	5 балів
Бали	39	39

Розрахунок коефіцієнта: Максимально можлива кількість балів: 78. Коефіцієнт: $78 : 100 = 0,78$. Розрахунок балів, отриманих студентом (приведення до відповідності, де максимум – 100), здійснюється за формулою: $X : 0,78 =$ кількість балів – рейтинговий показник успішності студента (де X – кількість балів, отриманих студентом протягом вивчення курсу).

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник/ Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., та ін. – Київ: ФОП Нічога С.О. – 2020. – 196 с.
2. Здолай булінг разом із героями казок. / Елеонора Форнасарі, Давід Орту. – Львів. Вид-во «Видавництво Старого Лева», 2021. – 72 с.
3. Насильство. Булінг. Проблема в запитаннях та відповідях. / Л.Турищева, І.Дорожко, О.Малихіна. – Київ. Вид-во «Основа», 2019. – 144 с.
4. Протидія булінгу у закладах освіти: системний підхід. Методичний посібник. / Андрєєнкова В.Л., Мельничук В.О.. – Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. – 132 с.
https://rada.info/upload/users_files/41765931/b990b25a7ad8f4521f50623a0d7e50c4.pdf
5. Профілактика деструктивної поведінки підлітків. Т. Журавель & Ю. Удовенко, Ред. Видавництво ФОП Буря О.Д. – Київ, 2022. – 144 с.

Додаткові:

1. Булінг очима дитини: що робити дорослим, якщо учнів цькують. НУШ: Нова українська школа. URL : <http://surl.li/aqrcv>
2. Лях Т. Л., Спіріна Т. П., Деркач В. В. Соціально-педагогічна профілактика булінгу у шкільному середовищі. Педагогічні науки : зб. наук. пр. 2018. Вип. 84, т. 2. С. 183–187.
3. Про кібербулінг для дітей / Н. Строева, В. Янковець. URL: <http://surl.li/aqjtn>
4. Протидія та попередження булінгу (цькуванню) в закладах освіти. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:MON+AB101+2019_T2/about
5. Kateryna Levchenko, Mykola Legenkyi, Olha Shved. Social and Legal Mechanisms for Prevention and Counteraction to Bullying in Youth Environment. <https://www.atlantis-press.com/proceedings/isc-sai-20/125937222>

8. Додаткові ресурси (за наявності)

Електронний курс на сайті:

<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=25846>